

פנינים

הרב אברהם מרדכי וינשטוק

פורסם ב"המבשר תורני"

אף פועל אם חסמתו פטור (פח, ב)

מותר האדם מן הבהמה

כתב הטור (חושן משפט שלח), שבנושא זה מותר הבהמה על האדם, שכן החוסמה עובר בלאו של "לא תחסום שור בדישו" ולוקה עליו, מה שאין כן באדם שהחוסמו פטור. ואכן הראשונים עמדו על טעם החילוק שביניהם. וביאר הרה"ק רבי שלמה מראדומסק ("תפארת שלמה" פרשת קדושים), על פי דברי הגמרא לקמן (צב, א) שפועל אוכל משל שמים – שהתורה זיכתה לו את אכילתו כמתנות עניים. והיינו שאכילת הפועל היא לטובת בעל הבית שכן על ידי אכילתו מתברך בעל הבית. ולפיכך אם עובר ואינו נותן לו לאכול, הרי הזיק את עצמו בהיזק גדול שעתה אינו מתברך על ידי אכילתו של הפועל, ולכך אינו לוקה, שכן 'קים ליה בדרבה מיניה'. מה שאין כשחוסם את הבהמה, שלא נגרם לו כל היזק, ולכך לוקה.